

1. מטרת ההוראה – מטרת ההוראה הינה לעגן את תנאי ההעסקה של חניכים בצה"ל

רקע

2. במקביל להעסקת אזרחים עובדי צה"ל בגירים (מעל גיל 18), קיימת העסקה של חניכים, תלמידי כיתות י"א ו-י"ב, בבתי הספר המקצועיים של צה"ל.
3. העסקת חניכים בצה"ל מעוגנת במסגרת ההסכם הקיבוצי (נספח העסקת חניכים), ובכפוף לחוק החניכות וחוק עבודת הנוער.
4. הטיפול בהעסקת חניכים מתחלק בין מרכז תע"ץ, לסמכויות והיחידות עצמן.
5. גופים מטפלים בסמכויות :
 - א. חיל הים – קצין אזרחים במספנה
 - ב. חיל האוויר – רמ"ד אזרחים בלכ"א
 - ג. יתר יחידות היבשה – מנחה קד"צ חיילי מקטנא"ר ענף קד"צ
6. מרבית החניכים נקלטים בתחילת כיתה י"א ומסיימים העסקה בסוף כיתה י"ב.

קליטת חניכים

7. קליטת חניכים הנה באחריות הסמכות הקולטת ומתבצעת במרכז תע"צ.
8. שנת הלימודים מתחילה ב- 1/9 מדי שנה, אולם תאריך זה עשוי להשתנות בהתאם למתפרסם בתקשורת בכל שנה.
9. באחריות הסמכות – להעביר לענף פרט ויועצים במרכז תע"ץ - מדור קליטה (להלן : "מדור קליטה"), מדי חודש אוגוסט, לפני מועד תחילת הלימודים, רשימה של התלמידים שאותם מבקשים לקלוט כחניכים (במרבית המקרים מדובר בתלמידים העולים לכיתה י"א, אך יתכנו מקרים שבהם יתווספו חניכים העולים ליי"ב). לרשימה יוצרו צילומי תעודת זהות (של החניך או הוריו) ואישורים על פתיחת חשבון בנק, וימולא הטופס בנספח א' להוראה זו.
10. מדור קליטה יבצע פתיחת רשומה לכל חניך, לרבות הזנת פרטי חשבון בנק של החניך.
11. יתר ההזנות ברישומת החניך (הצבה, נתונים אישיים, כתובת, תעריך דרגה, הסתדרות וכשירות רפואית) וכן קבלת אישור בטחון מידע יתבצעו ביחידות הקולטות לאחר שנפתחה הרשומה במרכז תע"ץ.

שם הוראה : העסקת חניכים	מספר : 41-31	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 1 מתוך 7		תאריך עדכון אחרון : 13/07/2025

העסקת חניכים**נוסח מעודכן לתאריך : 13/07/2025**

12. חניך יתחיל את עבודתו רק לאחר שאושרה קליטתו במרכז תע"צ וקיבל סיווג בטחוני מתאים.

13. תוך כדי תהליך הקליטה יוסבר לחניך על-ידי הסמכות או הנהלת בית הספר מהן חובותיו וזכויותיו.

קידום בדרגות חניכים

14. באחריות היחידה המעסיקה לקדם את החניכים בדרגה מדי חצי שנה בהתאם להישגיהם בלימודים ולהעלות אותם בדרגה.

15. מועדי קידום בדרגה :

- תלמידי כיתה י"א – בתחילת חודש מרץ של שנת הלימודים.
- תלמידי כיתה י"ב – ביום הראשון של שנת הלימודים (מבוסס על ציוני סוף השנה של כיתה י"א), וכן, בתחילת חודש מרץ של שנת הלימודים.

תנאי העסקת חניכים

16. חובת היחידה המעסיקה לוודא שהחניך מועסק בכל תקופת החניכות אך ורק למטרת הקניית הדרכה מקצועית ועפ"י תכנית החניכות ולהבטיח לו הקניית המקצוע בתקופת החניכות שנקבעה לו.

17. ככלל, חניך יועסק עד גיל 18 (גיוס לצה"ל) אך במקרים בהם החניך לא השלים את עבודתו ושירותו בצה"ל נדחה, ימשיך להיחשב כחניך עד תום תקופת החניכות על אף שעבר את גיל 18.

18. החניך, מצדו, מחויב לעבוד בכל תקופת החניכות, לשקוד ולרכוש את המקצוע המיועד ולעמוד בבחינות המתאימות. עליו לבקר באופן סדיר בשיעורי המקצוע שנקבעו לו (אם לא קיבל פטור ייעודי מהממונה על החניכות), להישמע למעבידו ולמפקדיו ולנהוג על-פי השגרה המקובלת ביחידה. כמו כן עליו להשתתף באימוני הגדנ"ע שייקבעו לו.

19. חניך שלא סיים את תקופת החניכות עקב גיוס לצה"ל יכול גם לחזור לאחר שחרורו להשלימה (וגם במקרה זה על אף שעבר את גיל 18 ייחשב כחניך עד תום תקופת החניכות)

20. חניך שהשלים את תקופת חניכותו וממשיך לעבוד בצה"ל יעבור למעמד עובד רגיל בהסכם קיבוצי.

שם הוראה : העסקת חניכים	מספר : 41-31	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 2 מתוך 7		תאריך עדכון אחרון : 13/07/2025

העסקת חניכים**נוסח מעודכן לתאריך : 13/07/2025**

21. ניתן להעסיק חניך בחופשת הקיץ בתוך תקופת חניכותו, בכפוף לאישור הסמכות החילית והתקציבית, ובתנאי שהחניך זוכה בחופשה השנתית המגיעה לו על-פי חוק.
22. ימי ושעות העבודה של חניך יוגדרו על-ידי היחידה, כאשר חניך בכיתה י"א לא יועסק יותר מ- 26 שעות שבועיות וחניך בכיתה י"ב לא יותר מ- 30 שעות שבועיות.
23. חניך יהיה זכאי לתשלום בגין שעות גדנ"ע (בכפוף להצגת אישור השתתפות באימונים), לימוד והכנה לבחינות, שיעורי עזר ואירועים מיוחדים המאורגנים על-ידי בית הספר, במידה ואלו התקיימו בימי ושעות עבודתו הקבועים ואושרו ע"י הסמכות. בנוסף זכאי החניך לתשלום בגין 3 ימי עיון מרוכזים בשנה שיאורגנו ע"י הנוער העובד והלומד בתיאום עם מערכת הביטחון.
24. חניך לא יועסק יותר מ- 8 שעות ביום, לא יועסק ביום המנוחה השבועי ולא יועסק בימי חג. ביום שלפני יום המנוחה השבועי או החג לא יועסק חניך יותר מ- 7 שעות.
25. חניך זכאי להפסקות בדומה לאע"צ ברצפת הייצור (רבע שעה בבוקר + חצי שעה בצהריים) במידה ומשך עבודתו עולה על 6 שעות באותו יום.
26. שעות עבודתו של חניך יירשמו וידווחו לרישומת בדומה לכל אע"צ אחר. אין להעסיק חניך ביחידה ללא רישום שעות.
27. חניכים זכאים לתנאים הסוציאליים הבאים :
 - א. חופשות חגים בדומה למקובל אצל עובדי צה"ל.
 - ב. חופשה שנתית – ימי חופשה בתשלום בהיקף של 19 ימי עבודה בכל שנה.
 - ג. חופשת מחלה – ימי מחלה בתשלום בדומה למקובל ביחס עובד צה"ל, החל מהיום הראשון למחלה בכפוף לאישור רפואי ממוסד שאינו פרטי.
 - ד. קצובת הבראה – עבור שנת עבודתו הראשונה יהיה החניך זכאי לחמישה ימים, החל מהשנה השנייה ואילך – שבעה ימים. קצובת הבראה תשולם לו בשכר חודש אפריל עבור חודשים ספטמבר-מרץ ובשכר חודש יולי-עבור חודשים אפריל-יולי. חניך לא זכאי להבראה בגין חודשי הקיץ. דמי ההבראה משולמים לארגון הנוער העובד והלומד במידה והחניך חתם על טופס הסכמה לכך. במידה והחניך אינו מסכים, יקבל את דמי ההבראה במשכורתו.
 - ה. הוצאות נסיעה מביתו למקום העבודה ובחזרה, בערך המינימום בין הנסיעה בקווי אוטובוס בדידים לבין עלות חופשי חודשי/רב קו באיזור הרלוונטי.
 - ו. הפרשות לקרן פנסיה על-פי ההסכם הקיבוצי
 - ז. דמי פגיעה בעבודה בדומה למקובל לעובדי צה"ל.
 - ח. חופשת אבל
 - ט. בגדי עבודה הנדרשים לעבודתו

שם הוראה : העסקת חניכים	מספר : 41-31	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 3 מתוך 7		תאריך עדכון אחרון : 13/07/2025

- י. תוספת ייעודית במשכורתו
- יא. שי לחג בדומה למקובל ביחס לעובדי צה"ל
- יב. שייכות לארגון עובדי צה"ל (ינוכו משכרו לטובת כך דמי חבר/דמי טיפול מקצועי ארגוני וקרן עובדי צה"ל).

סיום העסקת חניכים

28. שלושת החודשים הראשונים בעבודתו של החניך הם חודשי ניסיון, אותם ניתן להאריך בשלושה חודשים נוספים. במהלך תקופת הניסיון ניתן לפטר חניך לאחר הודעה מוקדמת:

- א. אם עבד 3 חודשים או פחות – 7 ימים
- ב. אם עבד מעל 3 חודשים – 14 ימים
29. לאחר מכן, ניתן לסיים העסקתו של חניך מהסיבות הבאות:
- א. אם החניך הפסיק את עבודתו ללא סיבה מאושרת ולא חזר לעבודה לאחר 14 יום.
- ב. אם החניך אינו מבקר בקביעות בשיעורי המקצוע לאחר שנשלחה הזהרה מתאימה להוריו ובהסכמת הארגון הארצי של הנוער העובד והלומד.
- ג. אם המפעל או החניך עברו ליישוב אחר או העבודה במפעל הופסקה מעל חודש ימים.
- ד. אם החניך מעוניין לעבוד אצל מעסיק אחר והממונה על החניכות אישר שהדבר לטובת החניך.
- ה. אם החניך הואשם באחת העבירות שהן עילות לפיטורי אע"צ בגיר (סעיף 11 להסכם הקיבוצי).

30. באחריות היחידה – לדווח למערכות את סיום ההעסקה של החניכים שסיימו את העסקתם בתום כיתה י"ב. את ההזנה יש לבצע מיד עם תום הלימודים ולא יאוחר מה – 10.7.

31. במקרה של סיום העסקה יזום מוקדם יותר (פיטורין או התפטרות) תהליך סיום ההעסקה מתבצע במרכז תע"צ. על היחידות להעביר עד שבועיים מיום הפיטורין את טופס 793 שבנספח ב' למדור הקליטה, חתום ע"י הגורמים המטפלים שפורטו בסעיף 4 (ביחידות היבשה נדרשות שתי חתימות: גם ע"י הגורם המטפל וגם ע"י ק' האזרחים ביחידה המעסיקה)

שם הוראה : העסקת חניכים	מספר : 41-31	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 4 מתוך 7		תאריך עדכון אחרון : 13/07/2025

32. חניך זכאי לפיצויי פיטורין על פי חוק בתום תקופת החניכות או במקרה של סיום העסקה מוקדם בהסכמת הצדדים.

רמ"ד אחראי לעדכונים ושינויים : רמ"ד שכר

שם הוראה : העסקת חניכים	מספר : 41-31	כותב ההוראה : מדור שכר
עמוד 5 מתוך 7		תאריך עדכון אחרון : 13/07/2025

העסקת חניכים

נוסח מעודכן לתאריך: 13/07/2025

-שמור לאחר מילוי-

נספח א':

- מוגבל -

טופס פתיחת רשומה לחניך (יוזן במרכז תע"צ 9508)

יחידה _____

תאריך _____

טופס זה יש למלא בכתב קריא ולהעבירו למרכז
תע"צ 9508 ענף תנועה ופרט - מדור קליטה

חותמת גורם מדווח

חלק א' - ימולא ע"י היחידה בנוכחות העובד

1. להלן טבלת שדות הפתיחה של כל האירועים בטופס:

מס' זהות	שם משפחה	שם פרטי	תאריך תחילה

2. אירוע מס' 4525 - "פרטי תעסוקה"

לתקופה	חודשים	חודשים	סוג	סיבת	מין	שם האב	סוג דיווח
של.....	0	0	0	0	21	4	1

מספר תעודת זהות*

* יש לצרף צילום תעודת זהות

3. אירוע מס' 8045 - "חשבון בנק"

לשימוש מרכז תע"צ	מספר חשבון בנק*

שם הבנק	סניף	מספר הסניף

*אם המספר מורכב מפחות מ 10 ספרות תמולאנה
המשבצות הריקות בספרה "0" אשר תירשם
מצידו השמאלי של המספר.
יש לצרף אישור מהבנק ל פרטי החשבון

הנני מצהיר בזה שכל הפרטים שמולאו בשאלון זה
הם נכונים שלמים ומדויקים והנני מתחייב
להודיע על כל שינוי שיחול

תאריך _____

חתימת העובד: _____

הנני מצהיר בזה שכל הפרטים שמולאו
בשאלון זה אומתו על ידי.

תאריך _____ שם: _____

מ.א. _____ דרגה: _____

חתימה

- מוגבל -

